

31. møde.

Fredag den 26. november kl. 10.

Formanden:

Medlem af folketinget *Ove Jensen*, der har haft orlov, har meddelt mig, at han fra og med den 26. november atter kan give møde i tinget. Stedfortræderens, *Askjær Jørgensens*, hverv som midlertidigt medlem af folketinget er her-efter ophørt fra dags dato at regne.

I skrivelse af dags dato meddeler finansministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til finanslov for finansåret 1. april 1977-31. marts 1978.

(Lovf. nr. L 100).

I skrivelse af 24. november meddeler finansministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om udstedelse af statspræmieobligationer.

(Lovf. nr. L 128).

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Finansministeren (*Heinesen*):

Jeg skal herved fremsætte *forslag til finanslov for finansåret 1. april 1977-31. marts 1978*. I forslaget er der som sædvanlig indarbejdet budgetoverslagstal for de følgende tre år, det vil sige frem til 1980-81.

Til brug for folketingets vurdering af budgetterne er der i *budgetredegørelsen* givet en række generelle oversigter og supplerende oplysninger om forslagens baggrund og indhold. Denne redegørelse vil foreligge i næste uge. I dag foreligger *Budget '77*, hvor der gives en kort og enkel fremstilling af det finanslovsforslag, som er fremlagt. Endvidere er der i dag omdelt en duplikeret *oversigt over statsfinanserne* med de endelige tal for statsregnskabet for 1975-76, reviderede skøn for indeværende finansår og hovedtal for forslaget til finanslov 1977-78.

Den samfundsøkonomiske situation, som danner baggrund for finanslovsforslaget, er nærmere beskrevet i *den økonomiske oversigt*, som vil blive omdelt i næste uge.

Finanslovsforslaget for det kommende finansår 1977-78 skal ses på baggrund af den generelle økonomiske situation i Danmark, der igen er stærkt påvirket af den udenlandske konjunktursituation. Det må naturligvis indgå med betydelig vægt i regeringens overvejelser omkring den økonomiske politik, at der fortsat råder usikkerhed med hensyn til holdbarheden og styrken i de opgangstendenser i de internationale konjunkturer, som har vist sig fra udgangen af 1975.

Selv om produktionsfremgangen har været betydelig i de toneangivende lande i 1976, og selv om der fortsat er udsigt til produktionsfremgang også i 1977, må vi samtidig konstatere, at der stadig er usikkerhed omkring styrken af det internationale konjunkturopsving.

Med Danmarks stærke afhængighed af udlandet er denne situation afgørende for de økonomisk-politiske muligheder, vi har i øjeblikket og vil have i det kommende finansår.

Fra slutningen af 1975 har den danske eksport ligget på et forholdsvis højt niveau. Sammen med stigning i det private forbrug og i erhvervsinvesteringerne har eksportfremgangen muliggjort en pæn stigning i produktionen.

Lagerudviklingen og den særlige sammensætning af forbrugsfremgangen har imidlertid sammen med den fornyede produktionsfremgang ført til en kraftig stigning i importen, hvorfor der må imødeses et ganske betragteligt underskud på betalingsbalancen. Dette underskud og den i forvejen store udenlandske gæld lægger væsentlige begrænsninger på den økonomiske handlefrihed.

Samspelet mellem den udenlandske og indenlandske økonomiske udvikling er baggrunden for, at vi kun har fået en svag forbedring af beskæftigelsen i 1976, og at vi heller ikke kan forvente nogen afgørende forbedring af beskæftigelsessituationen i finansåret 1977-78. Der kan først ventes en afgørende vending i den danske økonomi og dermed i beskæftigelsen, efterhånden som et internationalt konjunkturopsving bliver mere grundfæstet.

Afsvækkelsen af pris- og omkostningsstigningerne, som vil blive yderligere understreget med de vedtagne indkomstpolitiske foranstaltninger, er en nødvendig forudsætning for, at erhvervene kan udnytte en international op-

[Finansministeren.]

gangskonjunktur. Det er en udvikling, der er nødvendig for at formindske uligevægten, og kun derigennem kan behovet for låntagning i udlandet reduceres.

Finanslovforslaget er udformet på denne baggrund. På den ene side kræver bekæmpelsen af arbejdsløsheden, at statsfinanserne fortsat støtter den økonomiske aktivitet, og på den anden side nødvendiggør hensynet til betalingsbalancen en finanspolitisk tilbageholdenhed.

Den danske betalingsbalance kan desværre ikke holde til, at vi i en længere periode fører en væsentlig mere aktivitetsfremmende politik end udlandet.

Afgørende nye beslutninger vedrørende finanslovforslaget blev truffet ved augustforliget og i folketingets augustsamling. Fastlæggelsen af rammen for indkomststigninger i den kommende overenskomstperiode påvirker både indkomstskatteprovenuet og statens lønudgifter. Ligeledes er indkomstskatteprovenuet påvirket af forhøjelsen af personfradraget, mens fastsættelsen af højere og nye afgifter forøger afgiftsprovenuet.

De besparelser, der er vedtaget med augustforliget, går videre, end hvad der blev aftalt i september i fjor. De samlede besparelser kommer herved op på henholdsvis 2 og 3 milliarder i årene 1977-78 og 1978-79.

Endelig indeholder augustforliget en fortsættelse af en del af ordningerne fra efteråret 1975 til støtte for de erhvervs-mæssige investeringer og andre produktionsfremmende foranstaltninger. Samtidig videreføres en del af de beskæftigelsesfremmende aktiviteter, herunder indsatsen over for ungdomsarbejdsløsheden. I overensstemmelse med forligets mulighed herfor vil regeringen om kort tid optage forhandling med forligspartierne om iværksættelse af nye beskæftigelsesforanstaltninger i de egne af landet og inden for de fagområder, hvor det skønnes særlig påkrævet.

Inden jeg i øvrigt går over til en nærmere gennemgang af finanslovforslaget, skal jeg kort redegøre for den *finansielle situation i indeværende finansår*, således som den tegner sig ifølge de senest foretagne skøn.

Den forbrugsudvidelse, der blev sat i gang ved den midlertidige moms-nedsættelse ifølge septemberaftalen i fjor, viste sig ikke blot at være stærkere end forventet, men også at fortsætte i et vist omfang efter, at nedsættelsen var

ophørt. De reviderede skøn over indkomst- og forbrugsudviklingen betyder en forbedring af statens *indtægtsbudget*. Med vedtagelsen af augustforliget påvirkes statsfinanserne yderligere allerede i indeværende finansår. Den umiddelbare virkning for 1976-77 af de stigende afgiftssatser er sat til godt 1,5 mia kr. I alt er indtægtsbudgettet forbedret fra finanslovens vedtagelse i marts til det nu foreliggende skøn med omkring 4,5 mia kr.

Også skønnet over *udgifterne* må revideres opad. For det første blev arbejdsløsheden højere end forudsat, således at skønnet over arbejdsløshedsdagpenge må forøges med 1,3 mia kr. i forhold til finansloven. For det andet er udgifterne forøget med ca. 170 mill. kr. i kraft af augustforligets direkte beskæftigelsesfremmende foranstaltninger.

De nævnte forskydninger indebærer, at underskuddet på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet for indeværende finansår nu kan anslås til 9,4 mia kr. eller en forbedring på knap 3 mia kr. i forhold til finansloven.

Hovedtallene for finanslovforslaget for 1977-78 viser indtægter på i alt 78,1 mia kr., mens udgifterne er på 87 mia kr. Der forventes således et underskud på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet i det kommende finansår på 8,9 mia kr., altså et underskud, som er lidt mindre end det reducerede underskud for indeværende år.

Bag disse hovedtal for finanslovforslaget ligger der en række forskellige *budgetteringsforudsætninger*, som jeg i det følgende kort skal redegøre for. Samtidig skal jeg trække nogle *hovedposter* frem inden for de forskellige udgiftskategorier og i forbindelse hermed omtale, hvorledes de enkelte punkter i *augustforliget er indarbejdet* i forslaget.

Indtægtsiden budgetteres med de faktisk forventede provenuer. Disse skøn baseres på forudsætninger om udviklingen i indkomst og forbrug. Der påregnes en kraftig opbremsning i stigningen i indkomster og forbrug i 1977 i forhold til 1975 og 1976. Den væsentligste årsag hertil er den finans- og indkomstpolitik, der blev fastlagt i augustforliget. Afdæmpningen får på flere måder indflydelse på udviklingen i det offentlige indtægt.

Budgetteringen af kildeskatteprovenuet i 1977 er påvirket af indkomststigninger gennem 1976 og af augustforligets indkomstpolitiske rammer, hvilket fører til en forudsætning om en stigning i de skattepligtige indkomster fra

[Finansministeren.]

kalenderåret 1976 til kalenderåret 1977 på 10 pct. For 1978 er forudsætningen tilpasset til augustforligets lavere indkomstramme.

Fra 1. januar 1977 bliver personfradraget forhøjet med 500 kr. Sammen med den automatiske forhøjelse af personfradraget betyder det, at personfradraget i alt forhøjes med 1.800 kr., nemlig fra 10.800 kr. til 12.600 kr. Denne ændring indebærer en lettelse i statsindkomstskatten svarende til en forøgelse af den reale disponible indkomst på 800 mill. kr. og betyder en årlig indtægtsnedgang for staten på 1.200 mill. kr.

På den baggrund er *kildeskatteprovenuet til stat og kommune* skønnet kun at stige ca. 8 pct. fra 1976-77 til 1977-78, mens det fra 1975-76 til 1976-77 forventes at stige ca. 11 pct. Tages der imidlertid hensyn til stigningen fra 1976-77 til 1977-78 i statens afregning af kildeskat til kommunerne, er statens andel af kildeskatteprovenuet kun ca. 2 pct. større i 1977-78 end i 1976-77.

Skønnet over *momsprovenuet* forventes at stige fra 17,7 mia kr. i indeværende finansår til 20,6 mia kr. i 1977-78. En del af denne tilsyneladende høje vækst skyldes dog, at momsindtægten i 1976-77 er særlig lav som følge af afregningen i indeværende finansår af den nedsatte moms i 1975-76.

Ved augustforliget aftaltes det, som nævnt, at gennemføre forhøjelser af en række *punktagifter*, som er vedtaget, bortset fra forslaget om indførelse af en afgift på råenergi, der i øjeblikket forhandles. Ved uændret forbrug skønnes alle afgiftsændringerne i alt at indbringe ca. 5 mia kr. på årsbasis.

Det samlede afgiftsprovener kan med indregning af afgiftsforhøjelserne - inkl. råenergiavgiften - skønnes at stige ca. 16 pct. fra 1976-77 til 1977-78.

På *udgiftssiden* er den største post de *lovbundne udgifter* på i alt knap 51 mia kr. Heraf udgør de generelle tilskud til kommunerne 13,6 mia kr., budgetteret i løbende priser. Statens udgifter til arbejdsløshedsdagpenge er budgetteret til 7,2 mia kr., ligeledes i løbende satser. Dette sidste tal bygger på en budgetteringsforudsætning om 110.000 fuldtidsforsikrede ledige. Der er herved forudsat uændret gennemsnitligt ledighedsniveau i forhold til indeværende finansår.

De øvrige lovbundne udgifter, bortset fra de

generelle tilskud til kommunerne og arbejdsløshedsdagpengene, er i 1977-78 budgetteret til 30 mia kr. Heraf udgør godt 16 mia kr. udgifterne til sociale pensioner, mens resten især vedrører dagpenge ved sygdom og fødsel, børnetilskud, uddannelsesstøtte og rentesikring til almennyttigt byggeri.

Den anden hovedpost på udgiftssiden er de *rammebelagte udgifter*, der er budgetteret til 34 mia kr. i april 1976 pris- og lønniveau mod forventede udgifter i indeværende finansår på 32,7 mia kr. i budgetteringsniveau april 1975. Der er her tale om et reelt fald i udgiftsniveauet, når man tager hensyn til pris- og lønstigninger i perioden.

Om detaljerne inden for de udgiftskategorier, jeg har nævnt, skal jeg tillade mig at henviser til de udførlige oplysninger i anmærkningerne til finanslovforslaget samt til budgettøjce og budgetredegerelsen.

Uden at gå i detaljer finder jeg, der er et par træk ved augustforligets indarbejdelse i finanslovforslaget, der kan være grund til at fremhæve.

Augustforligets *besparelser* udgør 2 mia kr. i 1977-78 og 3 mia kr. i 1978-79. Heraf vedrører henholdsvis 800 mill. kr. og 1.285 mill. kr. de rammebelagte udgifter. Resten vedrører besparelser på det lovbundne område samt en række kommunale besparelser, som jeg vil komme tilbage til. Besparelserne berører så at sige samtlige ministerier.

De beløbsstørrelser, vi nåede til enighed om i august, var i pris- og lønniveau april 1975. I finanslovforslaget er beløbene indarbejdet i det budgetteringsniveau, som er gældende for finanslovforslaget, dvs. i april 1976.

De aftalte besparelser for 1977-78 er indbudgetteret på de enkelte konti, bortset fra et beløb på 258 mill. kr., der er opført på en negativ budgetteringsreguleringskonto til senere specifikation på forslag til tillægsbevilling for 1977-78. Denne besparelse skal i overensstemmelse med forliget opnås ved en generel begrænsning for de enkelte styrelser af dispositionsadgangen til finanslovsbevillingerne.

Jeg vil gerne understrege, at der for besparelsernes vedkommende er tale om en stramning ikke blot af den statslige, men også af den kommunale udgiftspolitik.

Allerede i septemberforliget i 1975 blev der opstillet mål for besparelser på de samlede offentlige budgetter. For de kommunale budget-

[Finansministeren.]

ters vedkommende forudsatte besparelserne, at der blev udarbejdet konkrete sparevejledninger for de større kommunale udgiftsområder som f. eks. ældreomsorg, sygehuse, veje og miljøforanstaltninger. Disse sparevejledninger er udsendt, og i samarbejde med kommunerne vil finansministeriet følge arbejdet med deres gennemførelse. Ved sparevejledningerne påregnes besparelser på de kommunale budgetter på 300 mill. kr. i 1977 og 600 mill. kr. i 1978.

I finanslovforslaget for 1977-78 og BO-tallene for 1978-79 er indarbejdet såvel besparelser som merudgifter i henhold til augustforliget.

For besparelsernes vedkommende er så at sige alle de statslige besparelser videreført i resten af budgetoverslagsperioden, selv om augustforliget kun omfatter perioden til og med 1978-79.

For 1979-80 og 1980-81 er der således tale om samme udgiftsniveau som i 1978-79, bortset fra de områder, som udtrykkeligt er budgetteret til at stige, f. eks. statsbroen Store Bælt og u-landsbevillingerne.

Af finanslovforslagets hovedposter vil jeg til sidst omtale de *reserver*, der er opført under finansministeriets paragraf.

Til dækning af pris- og lønstigninger fra april 1976 til de i finansåret 1977-78 gældende priser og lønninger er der afsat en *pris- og lønreserve* på 7,4 mia kr. Selv om de skønnede merudgifter til dækning af pris- og lønstigninger i finansåret 1977-78 er budgetteret på grundlag af en større udgiftsmasse, er pris- og lønreserven stort set uændret i forhold til indeværende finansår, hvor pris- og lønreguleringen nu skønnes at blive 7,5 mia kr.

Den uændrede pris- og lønreserve er med andre ord udtryk for den opbremsning i pris- og lønstigningsstakten, som ventes gennem finansåret 1977-78.

Prisudviklingen fra budgetteringsniveau frem til finansårets gennemsnit er skønnet under hensyn til de gennemførte afgiftsforhøjelser og de i oktober skete valutakursjusteringer. Prisstigningerne har betydning ikke alene for statens udgifter til varekøb, men påvirker også udviklingen i reguleringspristallet, der bl. a. anvendes til regulering af statsansattes lønninger og satserne for de sociale pensioner. Det kan ikke på nuværende tidspunkt skønnes med sikkerhed, om der vil blive udløst 1 eller 2 dyrtidsportioner ved januar-reguleringspristal-

let 1977. Under hensyn hertil er det valgt at regne med 2 dyrtidsportioner ved januar-reguleringspristallet og 1 portion ved juli-reguleringspristallet 1977.

Jeg skal endvidere nævne, at der på finanslovforslaget som sædvanlig er afsat reserver til imødegåelse af udgifter ved ny lovgivning og nye bevillingsforslag. *Lovreserven* er sat til 275 mill. kr. til dækning af merudgifter ved de lovforslag, som regeringen bebudede i åbningstalen, mens *reserven til merudgifter ved nye bevillingsforslag* i lighed med tidligere år er fastsat til 200 mill. kr.

Som nævnt er nettoudgifterne på det nu fremsatte finanslovforslag budgetteret til 87 mia kr., mens skønnet over nettoudgifterne i indeværende finansår pr. ultimo november andrager 80,9 mia kr.

For at få et indtryk af *tendensen i udviklingen i udgifterne* må fratrækkes udgiftsposter, der kan siges at være udtryk for et specielt udviklingsmønster. Det drejer sig om dels den prisdæmpende godtgørelse i indeværende finansår på 1,4 mia kr. og dels om statens udgifter til arbejdsledshedsdagpenge, der i finanslovforslaget er skønnet til 7,2 mia kr. mod skønnede udgifter på 6,4 mia kr. i indeværende finansår.

Statens nettoudgifter i 1977-78 ekskl. de her nævnte poster stiger herefter med 9,2 pct. i forhold til nettoudgifterne i dette finansår, eller en stigning på 6,8 mia kr.

Langt den overvejende del af denne stigning skyldes merudgifter til dækning af pris- og lønstigninger.

Det kan skønnes, at priser, lønninger og pensioner tilsammen stiger med ca. 7 3/4 pct. fra det gennemsnitlige pris- og lønniveau i indeværende finansår til det gennemsnitlige pris- og lønniveau i det kommende finansår.

Bortset fra udgifter, der alene går til dækning af disse pris- og lønstigninger, kan det skønnes, at statens nettoudgifter fra 1976-77 til 1977-78 stiger med 1 1/2 pct. *målt i faste priser og lønninger*.

Heraf kan den ene procent forklares ved væksten i de generelle tilskud til kommunerne.

Når disse tilskud stiger med usædvanlig styrke fra indeværende finansår til det kommende, skyldes det især to forhold. Det ene er, at den automatiske regulering af disse tilskud foregår med et efterslæb på to år, dvs. at det er den stærke stigning i bruttofaktorindkomsten i løbende priser fra 1974 til 1975, der nu slår

[Finansministeren.]

igennem. Hertil kommer, at udgifter til generelle tilskud i 1976-77 er reduceret med $\frac{1}{2}$ mia kr. i forbindelse med kommunernes overgang til kalenderårsbudgettet pr. 1. januar 1977.

Den sidste halve procent kan henføres til væksten i udgifterne på en række løvbundne områder, først og fremmest fordi der regnes med en stigning i antallet af personer, der modtager sociale ydelser.

Denne afdæmpede stigningstakt i statens udgifter fremgår også af udviklingen i *statens personaleforbrug* i de to sidste år.

Danmarks Statistiks personaleopgørelse for den samlede offentlige sektor viser, at antallet af fuldtidsbeskæftigede i staten er faldet med henvend 7.000 fra april 1975 til april 1976. Denne nedgang skal ses på baggrund af overførsel af personale fra staten til kommunerne som følge af bistandslovens ikrafttræden og som følge af statshospitalernes overgang til amtskommunerne. Hvis man korrigerer for disse ændringer, udviser det samlede antal ansatte i staten, omregnet til fuldtidsbeskæftigede, en mindre stigning på godt 2.000 fra 1975 til 1976. Denne forøgelse vedrører næsten udelukkende konstabelordningen inden for forsvaret, hvor stigningen på den anden side modsvares af en reduktion i antallet af værnepligtige. Der er således ikke tale om nogen reel vækst i statens personaleforbrug.

For at understrege, at den samme beherskede udvikling også gør sig gældende i *det samlede offentlige personaleforbrug* kan jeg oplyse, at Danmarks Statistiks tællinger viser, at væksten i personalet, omregnet til fuldtidsbeskæftigede, fra april 1975 til april 1976 udgør 2 pct., mens man ud fra de mere usystematiske opgørelser fra tidligere år kan anslå, at den årlige stigning i gennemsnit udgjorde 3,5 pct. fra 1972 til 1975 og 7-8 pct. i perioden 1967 til 1972.

Denne tendens kan man også genfinde på de tre områder, som vejer særlig tungt på de offentlige budgetter - både med hensyn til udgifter og personaleforbrug. Det drejer sig om social-, sundheds- og undervisningsområderne, der i 1977-78 udgør mere end halvdelen af de samlede udgifter.

Udviklingen på disse tre udgiftsområder har spillet en afgørende rolle for stigningen i de samlede offentlige udgifter de sidste 10 år.

Personaleforbruget på de tre områder er

tidligere steget kraftigt, nemlig fra knap 200.000 i 1968 til godt 320.000 i 1976. Men stigningstakten er dæmpet betydeligt i løbet af perioden. Den gennemsnitlige årlige stigningstakt for personaleforbruget på de tre områder under ét er således faldet fra 4,4 pct. i årene 1972-1975 til 2,4 pct. i 1975-76.

Jeg skal herefter vende mig til en vigtig side af det *statsfinansielle underskud*, nemlig *likviditetspåvirkningen*. For indeværende finansår viser det seneste statsfinansielle skøn, at der er udsigt til et kasseunderskud på 12 mia kr., der sammen med obligationskøb på ca. $3\frac{1}{2}$ mia kr. fra den sociale pensionsfond giver en kraftig forøgelse af likviditeten i samfundet. Med henblik på i nødvendigt omfang at neutralisere en uønsket kraftig forøgelse af likviditeten fik regeringen bemyndigelse til at sælge statsobligationer inden for en samlet ramme på 19 mia kr. Indtil nu er der solgt 4 mia kr. af disse statsobligationer. Når salget ikke har været endnu større, skyldes det bl. a., at selv om der via statsfinanserne er sket en umiddelbar forøgelse af pengemængden med ca. 8 mia kr. i første halvdel af finansåret 1976-77, har der samtidig været betalinger til udlandet af samme størrelsesorden, dels på grund af underskuddet på betalingsbalancen, og dels fordi virksomhederne har nedbragt deres gæld til udlandet.

Siden valutakursjusteringen i oktober er der sket en klar vending i betalingsstrømmene mellem Danmark og udlandet, og Nationalbanken har i de forløbne uger været i stand til at tilbagebetale den kortfristede gæld til Forbundsbanken, der blev oparbejdet i september og oktober.

Konsekvensen af det ændrede betalingsmønster over for udlandet er blevet en lettelse af den indenlandske likviditetssituation, som har skabt forudsætning for - og tilsagt - et langt større salg af statsobligationer end i sommerhalvåret. Udviklingen i renteforholdene for statsobligationerne siden diskontoforhøjelsen har samtidig bidraget til en forbedring af afsætningsmulighederne.

I finanslovforslaget for det kommende finansår, 1977-78, er der budgetteret med et underskud på drifts-, anlægs- og udlånsposterne på 8,9 mia kr. Sammen med øvrige kapitalbevægelser på ca. 3,6 mia kr. og obligationskøb fra den sociale pensionsfond på godt 4 mia kr. giver det en umiddelbar likviditetsforøgelse fra statsfinanserne på ca. $16\frac{1}{2}$ mia kr.

[Finansministeren.]

For at sikre en rolig udvikling på penge- markedet, ikke mindst af hensyn til den nød- vendige refinansiering af det forventede bety- delige underskud på betalingsbalancen, må li- kviditetsforøgelsen neutraliseres også i 1977-78 i samarbejde med Nationalbanken.

Det finanslovsforslag, jeg i dag fremsætter på regeringens vegne, er udtryk for regeringens vilje til at videreføre den langsigtede stabilise- ringspolitik, som et flertal her i tinget gav til- slutning til i august måned.

Med den økonomiske politik, der er lagt til rette, kan vi forvente, at der til næste år kun vil blive tale om en moderat forøgelse af den indenlandske efterspørgsel og af importen, mens eksporten skulle kunne stige en del mere, forudsat at de internationale konjunkturer ud- vikler sig nogenlunde gunstigt. Dette trækker selysagt i retning af en forbedring af betalings- balancen. Beskæftigelsen vil dog næppe blive afgørende forbedret, før eksporten er inde i en vedvarende kraftigere vækst. Prisstigningerne må ventes at aftage i løbet af 1977, forudsat at der ikke kommer nye kraftige påvirkninger fra udlandet.

Den økonomiske politik må imidlertid hele tiden tilpasses de skiftende økonomiske ten- denser, såvel i udlandet som herhjemme. Der er fortsat megen usikkerhed omkring den in- ternationale økonomiske udvikling. Det kan ikke udelukkes, at der i nogle af de større lande i det næste halve eller måske hele år vil blive tale om en vis afsvækkelse af den økono- miske vækst. I en sådan situation kan der opstå behov for justeringer i den økonomiske politik herhjemme. Erfaringerne fra de seneste år har imidlertid tydeligt vist, at handlingsmulighe- derne for de enkelte lande er begrænsede. Det gælder især for lande med store betalingsbalan- ceproblemer, og det er derfor nødvendigt, at lande med en gunstig betalingsituation gen- nemfører aktivitetsfremmende foranstaltninger for at sikre en fortsat international konjunktur- opgang.

Regeringen vil bl. a. inden for EF virke for, at de valutarisk stærke lande går i spidsen med sådanne tilpasninger, således at konjunktur- opgangen ikke igen sættes i stå.

Jeg skal slutte med på regeringens vegne at tilslige finansudvalget støtte ved det forestående udvalgsarbejde.

Hermed skal jeg anbefale finanslovsforslaget

for 1977-78 til folketingets velvillige behand- ling.

Oversigt over statsfinanserne.

Resumé og indledning.

1. I de senere måneder har der vist sig tegn på, at konjunkturopgangen i udlandet er ved at tabe fart. Der bliver dog fortsat tale om en stigning i efterspørgsel og produktion i det kommende år i langt de fleste lande. Ud fra en dansk synsvinkel er det imidlertid afgørende, at vi ikke kan basere vor økonomiske politik på, at en stigning i den udenlandske efterspørg- sel vil trække dansk produktion og beskæftig- else ud af dødvandet. Der må gøres en kraftig indsats herhjemme for at stabilisere udviklin- gen.

Der må imødeses et fortsat ganske betragte- ligt underskud på betalingsbalancen, hvilket tillige med den i forvejen store gæld til udlan- det lægger snævre grænser for mulighederne for at øge den indenlandske aktivitet, når så- danne foranstaltninger forøger importen.

Under disse vilkår opnås en forøgelse af handlefriheden bedst ved at gennemføre en bredt accepteret og derfor holdbar afdæmp- ning af udviklingen i priser, omkostninger og indkomster - i forlængelse af den afsvækkelse, der allerede er opnået. Dette er en nødvendig forudsætning for, at erhvervene kan udnytte opgangskonjunkturerne i udlandet og stå sig i konkurrencen med importerede varer, således at uligevægten i udenrigsomsætningen for- mindskes. Kun derved reduceres behovet for låntagning i udlandet.

Finanslovsforslagets indhold bestemmes af en lang række beslutninger og forudsætninger, f. eks. om udviklingen i antallet af folkepensi- onister. Mange forhold er fastlagt i lovgivning m. v. fra før augustforliget, men afgørende nye beslutninger blev truffet ved forliget og i folketingets augustsamling. Fastlæggelse af rammer for indkomststigninger i den kom- mende overenskomstperiode påvirker både løn- udgifter og indkomstkatteprovenu, der også påvirkes af forhøjelsen af personfradraget. Fastsættelse af højere og nye afgifter forøger afgiftsprovenuet. Ved augustforliget blev også fastlagt besparelser på 2 og 3 mia kr. for hen- holdsvis 1977-78 og 1978-79.

Endelig indeholder augustforliget en fort- sættelse af en del af ordningerne fra efteråret 1975 til støtte for de erhvervsmæssige investe-

[Finansministeren.]

ringer og andre produktionsfremmende foranstaltninger. Samtidig videreføres en del af de beskæftigelsesfremmende aktiviteter, herunder indsatsen over for ungdomsarbejdsløsheden.

2. *Finanslovforslagets drifts-, anlægs- og udlånsposter viser et underskud på 8,9 mia kr., der fremkommer som resultat af udgifter på 87,0 mia kr. og indtægter på 78,1 mia kr., jfr. tabel 1. Bag disse tal ligger en lang række be-*

slutninger om ændringer i udgifter eller i udgiftsbestemmende regler m. v. og ændringer i skatte- og afgiftssatser. Alt i alt er der tale om en stramning af finanspolitikken fra indeværende finansår 1976-77 til det kommende finansår 1977-78. Denne stramning af hensyn til betalingsbalancen blev for hovedpartens vedkommende fastlagt i augustforliget, og den er for en stor dels vedkommende allerede sat i værk.

Tabel 1. *Drifts-, anlægs- og udlånsposterne.*

Mia kr.	Arets priser og lønninger	1975-76 R	1976-77 Skøn	1977-78 FFL
Kildeskat (efter afregninger til kommuner) . . .		26,1	29,6	30,3
Afgifter		31,1	36,3	42,2
Selskabsskat, renter (netto) m. v.		4,9	5,6	5,6
Indtægter i alt		62,1	71,5	78,1
Arbejdsløshedsdagpenge		5,2	6,4	7,2
Prisdæpende godtgørelse		0,1	1,4	-
Øvrige udgifter		66,5	73,1	79,8
Udgifter i alt		71,8	80,9	87,0
DAU-underskud		9,7	9,4	8,9

Stigningen i det samlede statslige og kommunale *kildeskatteprovenu* er for 1977-78 budgetteret til ca. 8 pct., hvilket på grund af den gennemførte skattelettelse er en lavere vækst end for indkomsterne. På grund af en stigning i afregningsbeløbene til kommunerne på ca. 14 pct. vokser det statslige provenu af kildeskat kun med knap 2½ pct. Indtægterne af *afgifter* stiger med knap 6 mia kr., eller 16 pct., overvejende på grund af prisstigninger på momsbelagte varer m. v. og på grund af augustaftalens afgiftsbeslutninger.

Finanslovforslagets udgifter viser en stigning på ca. 9 pct. i forhold til de seneste skøn for indeværende finansår. Med de anvendte forudsætninger er priser og lønninger beregnet at stige fra gennemsnittet for 1976-77 til gennemsnittet for 1977-78 med omkring 7¾ pct., og stigningen i faste priser udgør på dette grundlag omkring 1½ pct. Af denne stigning vedrører ca. 1 procentenhed de generelle tilskud til kommuner, således at stigningen for de øvrige statsudgifter udgør ca. ½ pct. i faste priser og lønninger. I disse tal indgår ikke udgifter til arbejdsløshedsdagpenge - der kun stiger på grund af højere dagpengesatser - og til den prisdæpende godtgørelse, der falder bort med udgangen af 1976-77. Tilsvarende er stig-

ningen i årets priser og lønninger *fra 1975-76 til indeværende finansår* 9,8 pct., når en engangsudgift på 1,7 mia kr. i 1975-76 vedrørende statens refusionsbetalinger til kommunerne medtages, og 12,6 pct., når denne udgift holdes udenfor; heroverfor står, at stigningen i det gennemsnitlige niveau for priser og lønninger fra 1975-76 til 1976-77 kan opgøres til knap 9 pct.

3. Både i indeværende finansår og i 1977-78 forestår *tilbagebetalinger på indenlandske statsobligationer* fra 1975 på godt 2 mia kr. Tillige med andre, mindre kapitaludgifter og udgifter til *køb af obligationer til den sociale pensionsfond* fremkommer skøn over *nettoudbetalinger* på 16,6 mia kr. i 1977-78 mod ca. 15½ mia kr. i indeværende finansår.

Hvis staten ikke foretog sig yderligere, ville likviditeten i samfundet blive forøget med disse beløb. En sådan udvikling indebærer risiko for underminering af valutapolitikken og af kreditpolitikken. Med henblik på neutralisering af overskydende likviditet har staten derfor gennemført et *salg af obligationer i indlandet*. Der påregnes et fortsat salg, der vil blive afstemt med den øvrige pengepolitik og efter behovet for neutralisering af overskydende likviditet. Dette behov afhænger bl. a. af udvik-

[Finansministeren.]

lingen i de løbende transaktioner med udlandet og af den private udenlandske låntagning. I tabel 2 er derfor – ligesom ved budgetteringen af renteudgifter – kun indregnet lånoptagelser frem til 1. november 1976.

Staten optager også lån i udlandet. Behovet herfor afhænger især af udviklingen i eksport og import og i andre løbende transaktioner samt i nettooptagelse af private lån og kreditter i udlandet. I situationer, hvor et underskud på de løbende poster dækkes ved privat låntagning i udlandet, skaber underskuddet ikke behov for statslig låntagning i udlandet. I en

sådan situation vil et underskud på statsfinanserne hyppigst skabe behov for likviditetsneutralisering i indlandet. Hvis underskuddet i udenrigsomsætningen ikke dækkes af privat låntagning, må der tæres på valutabeholdningen, eller staten må låne i udlandet. I dette tilfælde vil der til gengæld ofte ikke være så stort behov for likviditetsneutralisering, fordi eksportunderskuddet slår igennem i en tilsvarende reduktion af den private sektors likviditet. Modværdien af den lånte valuta godskrives statens konsolideringskonto i Nationalbanken, jfr. tabel 2.

Tabel 2. Kapitalposterne.

Mia kr.	1975-76 R	1976-77 Skøn	1977-78 FFL
DAU-underskud	9,7	9,4	8,9
Afdrag på 1975-statslån	–	2,1	2,1
Andre kapitaludgifter, netto	0,6	0,5	1,5
Kasseunderskud	10,3	12,0	12,5
Pensionsfondens obligationskøb	2,8	3,4	4,1
Nettoudbetalinger	13,1	15,4	16,6
Der modsvares af:			
Salg af indenlandske obligationer	5,8	2,7a)	16,6
Foringelse af statens nettostilling i Nationalbanken m. v.	7,3	12,7a)	

a) Der er kun indregnet lånoptagelser inden 1. november 1976.

4. I finanslovforslaget er tillige for hvert udgiftsområde anført *budgetoverslag* for de følgende finansår, 1978-79 til 1980-81. Oversigter over disse flerårsbudgetter inkl. lov- og tillægsbevillingsreserver – der viser en fortsat meget langsom vækst i statens udgifter – vil fremkomme i *budgetredegørelsen*, der vil foreligge midt i næste uge.

I det følgende foretages en mere detaljeret gennemgang af indtægtsbudgettet og udgiftsbudgettet såvel for finanslovforslaget 1977-78 som for det seneste skøn over udviklingen i indeværende finansår.

Indtægtsbudgetterne.

5. I de næste punkter vil der blive givet en oversigt dels over udviklingen i skønnene over indtægterne i indeværende finansår 1976-77 fra finanslovens tal i marts til de seneste overslag, dels over budgetteringen for det kommende finansår 1977-78.

6. I juli 1976 blev der foretaget en første revision af skønnene over *indtægter i 1976-77*. På grundlag af store indbetalinger af kildeskat i årets første halvdel og på grund af, at skønnet over stigningerne i de skattepligtige indkomster i 1976 blev forøget fra 11 til 13 pct., forøgedes skønnet over kildeskat m. v. i juli med knap 1 mia kr. i forhold til skønnet på finansloven. Da skønnet over afregningen til kommunerne var konstant, gik hele forøgelsen ind i *statens andel af kildeskat m. v.*

Skønnet over *momsprovenuet* blev forøget med 200 mill. kr. i lyset af udviklingen i det private forbrug.

Andre udgifter blev i juli-skønnet ca. 1 mia kr. højere end på FL, hvilket især skyldtes, at skønnet over motorafgifterne (især registreringsafgiften) blev sat i vejret. Desuden skønnedes det, at spiritus-, øl- og tobaksafgifterne ville give et større provenu end antaget på finansloven.

[Finansministeren.]

Tabel 3. Indtægtsbudgettet.

Mill. kr.	1976-77			1977-78 Finanslov- forslag
	FL	Skøn 8. juli	Skøn november ¹⁾	
Kildeskat m. v. ¹⁾	56.955	57.900	57.300	61.755
Afregning til kommunerne	÷ 27.500	÷ 27.500	÷ 27.700	÷ 31.430
Statens andel af kildeskat m. v.	29.455	30.400	29.600	30.325
Selskabsskat	2.200	2.200	3.200	2.800
Merværdiafgift	17.600	17.800	17.700	20.600
Andre afgifter	15.546	16.600	18.600	21.559
Renter og andre indtægter ¹⁾	2.195	2.200	2.400	2.823
Indtægter i alt	66.996	69.200	71.500	78.107

¹⁾ I november-skønnet for 1976-77 er morarenter til et beløb af 200 mill. kr. flyttet fra kildeskat m. v. til posten renter og andre indtægter. På FFL 1977-78 er det tilsvarende beløb 250 mill. kr.

7. *Udviklingen siden juli* har givet anledning til yderligere revisioner for *indtægterne i 1976-77*. Efter gennemførelsen af slutopgørelsen af de personlige skatter for 1975 kunne det konstateres, at skønnet i juli over kildeskatten m. v. for 1976-77 var blevet for højt. Da indbetalingerne af kildeskat dertil var gået ned i et mere normalt leje, er skønnet blevet sat ned med 0,4 mia kr. *Statens andel af kildeskat m. v.* blev yderligere reduceret, idet en række reguleringer vedrørende tidligere år i forbindelse med november-afregningen med kommunerne har forøget skønnet over *afregningen til kommunerne* af kildeskat fra 27,5 mia kr. til 27,7 mia kr.

Modgående anslås det nu, at selskabsskatten vil give 3,2 mia kr. i 1976-77 mod hidtil anslået 2,2 mia kr. Årsagen til denne forøgelse er navnlig, at der konstateredes usædvanlig store kursgevinster på bankernes beholdning af værdipapirer i 1975.

Momsskønnet er sat 100 mill. kr. ned under hensyn til afgiftsforhøjelsernes virkning på det private forbrug.

Indtægterne fra *andre afgifter* er forøget med 2 mia kr. i forhold til skønnet i juli. De væsentligste årsager hertil er indbudgetteringen af de i august gennemførte afgiftsforhøjelser og en yderligere forøgelse af skønnet over provenuet af registreringsafgiften.

Provenuet af råenergiafgiften i indeværende finansår er her sat til 100 mill. kr. Et egentligt provenuskøn kan først gives, når afgiftens endelige udformning og ikrafttrædelsestidspunkt vedtages.

8. Budgetteringen for 1977-78 af kildeskatten m. v. bygger på en forudsætning om en stig-

ning i de skattepligtige indkomster på knap 10 pct. i 1977. Derudover er skønnet bl. a. baseret på, at personfradrag og skalatrin for 1977 justeres med stigningen i timelønnen fra marts 1975 til marts 1976 på 12,9 pct. Især denne justering er forklaringen på den begrænsede stigning i kildeskatteprovenuet. Dertil er den forøgelse af personfradraget på 500 kr., der blev vedtaget i august, indarbejdet i skønnet, således at det almindelige personfradrag i alt udgør 12.600 kr. i 1977 mod 10.800 kr. i 1976.

Der forudsættes en samlet gennemsnitlig kommunal udskrivningsprocent på 23,0 i 1977.

Kildeskatteprovenuet m. v. for staten og kommunerne under ét skønnes at stige med knap 4,5 mia kr. eller ca. 8 pct. *Afregningen til kommunerne* vokser med godt 3,7 mia kr. eller ca. 14 pct. Den kraftige stigning i afregningen med kommunerne skal ses på baggrund af, at kommunernes skatteudskrivning er steget fra 1976 til 1977, og at der ved slutafregningen med kommunerne i finansåret 1976-77 er nogenlunde balance mellem indbetalingerne til og udbetalingerne fra kommunerne, mens kommunerne ved slutafregningen i finansåret 1977-78 forventes at få udbetalt ca. 1,5 mia kr. *Statens andel af kildeskatten* vokser derfor kun godt 0,7 mia kr. fra 1976-77 til 1977-78.

9. *Merværdiafgiften* er budgetteret under hensyn til den forventede afdæmpede udvikling i forbruget. Provenuet i 1977-78 forventes at stige med ca. 16 pct. i forhold til 1976-77. Dette kan synes højt, men provenuet i 1976-77 ligger på et lavt niveau, idet provenuet i dette år, på grund af opgørelsesreglerne, er påvirket af momsnedsettelsen i finansåret 1975-76. Korrigeres for dette forhold, fås en stigning på ca. 10 pct. fra 1976-77 til 1977-78.

[Finansministeren.]

Forhøjelsen af afgifterne i august 1976 samt råenergiavgiften forventes at give et merprovenu isoleret set på op imod 5 mia kr. i 1977-78. Posten *andre afgifter* er budgetteret herefter. Derudover er der taget hensyn til den lave stigningstakt i det reale privatforbrug, men bl. a. også til, at automobilsalget fortsat forventes at ligge på et relativt højt niveau.

10. *Renter og andre indtægter* er en netto-post, idet renteudgifterne til indenlandske og udenlandske statslån indgår under denne post. På baggrund af usikkerheden med hensyn til behovet for fortsatte lånoptagelser er der alene indregnet renteudgifter vedrørende lånoptagelser frem til den 1. november 1976.

Udgiftsbudgettet.

11. *De samlede nettoudgifter for finansåret 1976-77* blev på finansloven budgetteret til 79,3 mia kr., der i oversigten over statsfinanserne af 8. juli 1976 blev revideret til 78,5 mia kr. Revisioner fra juli til november indebærer en forøgelse af nettoudgifterne med 2.360 mill. kr.

12. Størstedelen af forhøjelsen skyldes, at skønnet over *arbejdsløshedsdagpengene* er forøget med i alt 1.350 mill. kr. På finansloven er der budgetteret med en gennemsnitlig ledighed i finansåret på 9 pct., svarende til ca. 85.000 heltidsledige. Som følge af den fortsat høje le-

dighed må der nu regnes med, at der som gennemsnit for finansåret vil være op mod 110.000 ledige, hvilket svarer til en arbejdsløshedsprocent på ca. 10. Antallet af arbejdsløshedsforsikrede er steget hurtigt i de senere år, således at der pr. 1. oktober 1976 var ca. 1,1 mill. fuldtidsforsikrede.

Udbetalingen af *generelle tilskud* til kommunerne fra staten er korrigeret for forhøjelsen pr. 1. januar 1977 af kildeskatteraterne (1/12-raterne). I forbindelse med kommunernes overgang til kalenderårsbudget pr. 1. januar 1977 udbetales de nye, typisk større 1/12-rater allerede pr. 1. januar 1977 mod normalt 1. april. Kommunernes merprovenu for januar kvartal 1977 modregnes i de generelle tilskud for 1976-77. Som nævnt ovenfor ventes indbetalingerne til staten af samlet statslig og kommunal kildeskat m. v. nu at blive mindre end antaget i juli, hvorfor modregningen i de generelle tilskud nedsættes. De generelle tilskud er herefter forhøjet med ca. 250 mill. kr. i forhold til juli-skønnet.

Udgifterne på *rammeområderne* er forhøjet med 420 mill. kr. Heraf skyldes 170 mill. kr. merudgifter i forbindelse med augustforligets beskæftigelsesfremmende foranstaltninger. De største udgiftsposter vedrører 60 mill. kr. til arbejdsmarkedsuddannelser, 50 mill. kr. til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden og 30 mill. kr. til beskæftigelsesarbejder.

Tabel 4. Udgiftsbudgettet.

Mill. kr.	FL	1976-77 Skøn 8. juli	Skøn november	1977-78 Finanslov- forslag
Arbejdsløshedsdagpenge ¹⁾	5.050	5.050	6.400	7.160
Generelle tilskud	11.954	11.530	11.790	13.609
Udg. på rammeområder	32.176	32.310	32.730	34.146
Lovbundne tilskud	26.469	26.020	26.200	30.102
Prisdæmpende godtgørelse	1.350	1.350	1.350	-
Øvrige udgifter	3.692	3.690	3.690	4.104
Indtægter på udgiftsbudg.	÷ 8.165	÷ 8.160	÷ 8.160	÷ 8.783
Bevillingsreserver m. v.	393	390	390	217
Pris- og lønbeløb ¹⁾	6.350	6.350	6.500	6.500
Nettoudgifter i alt	79.269	78.530	80.890	87.055

¹⁾ Forhøjelser af arbejdsløshedsdagpenge frem til gennemsnit i finansårene indgår her under arbejdsløshedsdagpenge og ikke i pris- og lønstigningsbeløb.

Skønnet over de rammebelagte udgifter er yderligere forøget med 250 mill. kr., fordi de beskæftigelsesfremmende foranstaltninger, som blev gennemført i september 1975, har fået et langsommere afløb end oprindeligt antaget,

idet udgifter, der var forventet afholdt i finansåret 1975-76, først er afholdt i indeværende finansår.

For de *lovbundne tilskud* er udgiftsskønnet forhøjet med 180 mill. kr. i forhold til juli-o-

[Finansministeren.]

versigten. Årsagen til forhøjelsen af skønnet er, at udgifterne til sygedagpenge ventes at stige med 100 mill. kr. og udgifterne til en række driftstilskud til friskoler, efterskoler, private realskoler og gymnasier m. m. er sat op med 60 mill. kr.

13. Skønnet over reserven til dækning af *pris- og lønstigninger* fra budgetteringsniveau april 1975 til det faktiske udgiftsniveau i finansåret er forøget med 150 mill. kr.

14. De *samlede nettoudgifter* er på *finanslovforslaget 1977-78* opgjort til 87,0 mia kr. I forhold til det seneste skøn for finansåret 1976-77 er der umiddelbart tale om en stigning på godt 6 mia kr. Der er betydelige forskelle på udviklingen i de enkelte dele af udgiftsbudgettet.

15. Udgifterne til *arbejdsløshedsdagpenge* er budgetteret til 7.160 mill. kr., der bygger på en forudsætning om en gennemsnitlig ledighed i finansåret 1977-78 på 110.000 heltidsledige. Dette er uændret i forhold til det seneste skøn over ledigheden i finansåret 1976-77. Stigningen i udgiften til arbejdsløshedsdagpenge i forhold til indeværende finansår på 760 mill. kr. skyldes den halvårslige regulering af dagpengesatsen.

Størstedelen af de *generelle tilskud* til kommunerne reguleres på grundlag af stigningen i samfundets samlede indkomst (bruttofaktorindkomsten) to år tidligere, dvs. fra 1974 til 1975. Som led i de besparelser, der blev vedtaget i august 1976, sker reguleringen fra og med 1977-78 fremtidig på grundlag af stigningen i bruttofaktorindkomsten ekskl. den offentlige sektor. Fra 1976-77 til 1977-78 udgør bruttofaktorreguleringen herefter 8,4 pct. Ved vurderingen af stigningen i tilskuddene må der endvidere tages hensyn til, at der i 1976-77 er foretaget en modregning i de generelle tilskud på godt 600 mill. kr. i forbindelse med kommunernes overgang til kalenderårsbudget fra 1. januar 1977. På grundlag heraf ventes der en vækst i de generelle tilskud fra 11,8 mia kr. i 1976-77 til 13,6 mia kr. i 1977-78.

For *udgifterne på rammeområder* regnes med en stigning fra 32,7 mia kr. til 34,1 mia kr., opgjort i priser og lønninger pr. april 1975 respektive 1976. Opgjort i samme pris- og lønniveau er der tale om et mindre fald. Dette hænger for *det første* sammen med, at 1976-77-tallet er særlig højt som følge af de ekstraordinære bevillinger til de beskæftigelsesfremmende

foranstaltninger, der blev vedtaget bl. a. i september 1975 og august 1976. *En anden grund* til den lave vækst er, at der ligeledes i henhold til september- og augustaftalerne er regnet med voksende besparelser. I 1976-77 er der indarbejdet besparelser på 500 mill. kr. på finansloven – hvoraf 360 mill. kr. vedrører de rammebelagte udgifter. For 1977-78 er der indbudgetteret besparelser på 2 mia kr. Heraf vedrører ca. 800 mill. kr. det rammebelagte område.

Af de aftalte besparelser for 1977-78 på 2 mia kr. er den overvejende del indbudgetteret på de enkelte konti, mens et beløb på 258 mill. kr. er opført på en negativ *budgetreguleringskonto* som resultat af beslutningen om rammebesparelser ved begrænsning af dispositionsadgangen. De enkelte besparelser kendes endnu ikke, men de vil blive specificeret på forslag til tillægsbevillingslov for 1977-78.

For de *lovbundne tilskud* ventes en vækst på knap 4 mia kr. fra 1976-77 til 1977-78. Ud over prisstigningerne fra budgetteringsniveau april 1975 til april 1976 er der regnet med en realvækst, bl. a. for så vidt angår folkepension, invalidepension, visse poster vedrørende den sociale bistandslov, herunder navnlig udgifter til kontanthjælp og plejehjem, og bistand til udviklingslandene.

Udviklingen i nettoudgifterne fra 1976-77 til 1977-78 påvirkede endvidere af, at der i indeværende finansår indgår udgifter til den *prisdæmpende godtgørelse* på 1,4 mia kr., mens dette ikke er tilfældet i 1977-78.

16. *Bevillingsreserver m. v.* er i tabel 4 opført med 217 mill. kr. Dette beløb fremkommer ved, at der til lovreserven er afsat 275 mill. kr. og til tillægsbevillingsreserven 200 mill. kr., mens der som nævnt er opført en negativ budgetreguleringskonto på 258 mill. kr.

17. Reserverne til dækning af *pris- og lønstigninger* fra budgetteringsprismiveauet til det gennemsnitlige prisniveau i finansåret er for 1976-77 skønnet til 7,5 mia kr. og for 1977-78 til 7,4 mia kr. I tabel 4 er under arbejdsløshedsdagpenge medtaget de fulde forhøjelser af dagpengesatserne frem til gennemsnittene i finansårene, og beløb til dækning af stigninger i priser og lønninger for de øvrige udgifter kan derefter i begge finansår budgetteres til 6,5 mia kr. Da den udgiftsmasse, der skal pris- og lønreguleres, er større i 1977-78 end i 1976-77, afspejler det uændrede pris- og løn-

[Finansministeren.]

beløb forventningerne om lavere pris- og lønstigninger i 1977-78 end i 1976-77.

Jeg skal endvidere tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om udstedelse af statspræmieobligationer*.

Ved nærværende forslag søges om bemyndigelse til optagelse af præmieobligationslån på i alt 500 mill. kr. Forslaget må ses i sammenhæng med afsætningen af statsobligationer og statsgældsbeviser, idet præmieobligationerne vil kunne være endnu et instrument til brug ved regeringens og Nationalbankens varetagelse af den økonomiske politik.

Ved salg af præmieobligationer imødekommer man et ønske fra kredse i befolkningen, som ikke efterspørger traditionelle værdipapirer, eller som ikke mener at kunne investere så store beløb i opsparring, som disse papirer kan opfordre til.

Lånet, der lyder på i alt 500 mill. kr., tænkes delt i fem selvstændige afdelinger på hver 100 mill. kr.

Ved salgets påbegyndelse vil der blive udbudt en afdeling, og ingen ny afdeling vil blive udbudt, før den foregående afdeling er solgt. Præmietrækningen foregår for hver afdeling for sig. Den årlige præmiesum svarer til en forrentning på 8 pct. p. a. fordelt på to halvårige præmietrækninger med en præmiefordeling som anført i bemærkningerne til lovforslaget. De seneste præmieobligationslån, der blev udstedt i 1965 og 1969, havde en præmiesum, der svarede til en forrentning på 7 pct. p. a.

For at øge interessen for præmieobligationerne i den indledende salgperiode er det tænkt at foretage en ekstra præmietrækning med et samlet præmiebeløb på 1/2 mill. kr. et par måneder efter, at salget er påbegyndt.

Ligesom ved salg af statsobligationer og statsgældsbeviser tænkes salget af præmieobligationer kanaliseret gennem Danmarks Nationalbank, der sælger til sin sædvanlige kundekreds, pengeinstitutter og fondsbørsvekslere, således at den enkelte køber vil have let adgang til at købe præmieobligationer.

Salget af præmieobligationer tænkes påbegyndt så hurtigt, det er praktisk muligt, dvs. ca. to måneder efter lovforslagets vedtagelse.

Med disse bemærkninger, og idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne i lovforslaget, tillader jeg mig at anbefale forslaget til hurtigt og velvillig behandling i det høje ting.

Den første sag på dagsordenen var:

Fremsættelse af lovforslag.

Formanden:

Jeg skal lade dette punkt udgå af dagsordenen, da der ikke er anmeldt forslag til mundtlig fremsættelse.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om garantier til finansieringsinstitutter for virksomheder inden for håndværket og den mindre industri, handelen, vognmandserhvervet og andre serviceerhverv.

(Lovforslag nr. L 25. Fremsat 7/10 76. Første behandling 20/10 76. Betænkning 11/11 76. Anden behandling 17/11 76).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget
vedtoges med 129 stemmer mod 28.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om indpodning af kokopper.

(Lovforslag nr. L 65. Fremsat 14/10 76. Første behandling 12/11 76. Anden behandling 23/11 76).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget
vedtoges enstemmigt med 162 stemmer.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.